

3. července 2009 v Českých Budějovicích

**POSUDEK VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE VÁCLAVA VRBY:
Buddhova nauka v odrazu jeho života: komparace vybraných
životopisů Gautamy Buddha**

Jako vedoucí práce musím úvodem přiznat, že student byl jedním z mých nejtěžších pedagogických oříšků a vedení této práce nebylo snadné. Tím více jsem ze zpětného pohledu rád, že jsem odhadl jeho kvality a zaujal vůči němu (i za cenu časového tlaku) dostatečně tvrdý přístup. Díky tomu student odevzdává vynikající práci, která nejenže formálně splňuje standardy bakalářské práce, ale obsahově je překračuje a ve studentově schopnosti až odvaze přemýšlet, interpretovat a komparovat se blíží práci diplomové (do které by mohla být rozšířením o cizojazyčné zdroje rozpracována).

Mimořádně velkým problémem práce byla její stylistická a gramatická úroveň, která si na moje doporučení vyžádala nestandardní jazykovou spolupráci kolegy Michala Novotného (viz Poděkování). Jeho obětavost tento problém odstranila a v tomto ohledu již nelze mít k práci závažnějších námitek.

Na první pohled do seznamu literatury není studentova zdrojová základna příliš obsáhlá (nicméně dostatečná), ale rád bych zdůraznil, že zahrnuje skutečně relevantní tituly, které student opravdu do hloubky prostudoval, promyslel a díky tomu je schopen je interpretovat ve vzájemném kontextu a porovnávat mezi sebou. Tím přesně naplnil zadání, které jsme si předsevzali v názvu práce.

Protože práce vznikala pod velkým časovým tlakem, některé drobnosti spíše formálního rázu jsem už nestačil ohlídat. Týká se to např. nejednotnosti používání zkratky C.d. (citované dílo) v poznámkách pod čarou - na některých stránkách student tuto zavedenou zkratku na moje doporučení používá, na jiných jako by na ni zapomněl a opakovaně vypisuje tentýž zdroj. Určitá nedůslednost zůstala také v psaní velkých a malých písmen v pojmech vyjadřujících školy či techniky (např. „Jógická džhána“).

Určité výhrady bych měl také k obsahovým detailům, které vznikaly až těsně před odevzdáním a už jsem je nestačil ovlivnit. Nelze např. tvrdit, že by si Gautama Buddha znovu získal svých prvních pět žáků (kteří se od něj odvrátili poté, co odmítl techniky krajní askeze) jen „kouzlem své osobnosti“ (s. 37). Jak je patrné ze *Ariyapariyesana sutty*, za to, že vůbec byli ochotni vyslechnout jeho první rozpravu, vděčil Gautama Buddha spíš své argumentační schopnosti, kterou je (po poměrně vyhořelé slovní debatě) přesvědčil, že skutečně dosáhl poznání, kterému stojí za to naslouchat. Stejně tak, když student cituje názor indologa Ivo Fišera, že Gautama Buddha nepopíral existenci duše (s. 40), dostatečně nezdůrazňuje, že to současně neznamená, že by ji snad hlásal. V příslušné *suttě* Buddha odmítá verbální „ano“ i „ne“ jako matoucí a zavádějící. Této složité tematice se velmi podrobně věnuje uznávaný buddholog R. Gethin (kterého autor parafrázuje v závěru) v práci *The Foundations of Buddhism*, kde se k možnosti Gautamovy vnitřní víry v existenci individuálního „já“ či „duše“ staví (po zvážení mnoha zdrojů) důsledně odmítavě.

Jak je ale patrné, tyto výhrady jsou výrazně interpretačního rázu a jen dokreslují, že student překročil měřítka kladená na běžnou bakalářskou práci a vytvořil si slibný odrazový můstek k práci diplomové.

Proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji zaslouženou známku v ý b o r n ě.

PhDr. Vít Erban
Katedra filosofie a religionistiky TF JU